

Mälardalens högskola
Akademin för hållbar samhälls- och teknikutveckling

Ungdomars attityder till polisen förändras av ökad kunskap

Linda Häll och Nina Korpela

C-uppsats i psykologi, VT 2011
Handledare: Jakob Eklund
Examinator: Per Lindström

Ungdomars attityder till polisen förändras av ökad kunskap¹

Linda Häll och Nina Korpela

Ungdomar är mer utsatta för misshandel och olaga hot än vuxna samtidigt som brott mot unga anmäls mer sällan. Därför är det viktigt att studera hur ungdomars tendenser att polisanmäla brott kan ökas. Forskning visar att positiva erfarenheter av, samt vissa kunskaper om polisiärt arbete är relaterat till positiva attityder gentemot polisen. Syftet med studien var att undersöka om ökade kunskaper genom ett informationstillfälle med polisen påverkar ungdomars attityder. Experimentgruppen hade efter att de fått information positivare attityder till polisen än innan, samt positivare än kontrollgruppen som inte fått någon information. Flickorna utvecklade positivare attityder till polisen än pojkarna. Främsta anledningen att polisanmäla var uppfattningen av brottets allvar. Resultatet generaliseras med försiktighet med tanke på deltagarnas homogena sociala och etniska bakgrund. Framtida forskning behövs kring huruvida attityder relaterar till ökade anmälningstendenser. Även fördjupade studier kring könsskillnader behövs för att se vad dessa skillnader beror på.

Keywords: attitude, information, victimization, crime, police

Inledning

Att både som brottsdrabbad och som misstänkt för ett brott få sin sak prövad av en legitim domstol är en del av rättssäkerheten i det demokratiska samhället. I Sverige är det polismyndighetens roll att utreda brott och säkra bevis som sedan prövas av domstolen i en rättegång. För att detta system ska fungera krävs det att eventuella brott kommer till polisens kännedom, vilket sker genom en anmälan. Denna studie avser att studera om ungdomars attityder gentemot polis och polisiärt utredningsarbete påverkas genom vissa ökade kunskaper om polisen.

Att brott ska komma till myndigheters kännedom och att de som begått brott ska bli dömda är viktigt ur flera synvinklar. En aspekt är brottsoffers mående efter att ha blivit utsatta. Cullberg (2006) skriver att utsatthet för brott, så som våldsbrott, räknas in i upplevelser som kan leda till en traumatisk kris för den drabbade, som i värsta fall kan leda till posttraumatiskt stressyndrom. Krisen härleds direkt eller indirekt till just brottet i fråga. Att bli utsatt för fysiska övergrepp orsakar ofta sömnbesvär, mardrömmar, ångest, skam och känslor av att ha blivit kränkt. Tidigare erfarenheter av brott, både direkt och indirekt, ger större upplevelser av otrygghet (Brottsförebyggande rådet, 2011a). En indirekt konsekvens av brott i samhället är också rädsla för att bli drabbad av brott, och rädsla för att vistas utomhus på grund av risken för att drabbas (Brottsförebyggande rådet, 2011a; Spratt & Doob, 1997).

Statistik om både polisanmälda brott och eventuella mörkertal förs i Sverige. Under 2010 anmäldes 1.4 miljoner brott i Sverige, varav kring 88 000 var misshandel och kring 50 000

---

¹ Vi vill särskilt tacka vår kontaktperson Daniel de Colli hos polisen i Västmanlands län för att du bidragit med din tid och ditt engagemang. Vi vill också tacka Satu Andersson på Stödcentrum för unga och Stephan Uttersköld på åklagarmyndigheten för att ni ställde upp och gjorde informationsträffen så lyckad. Ett riktat tack även till gymnasieskolan, utan er hade inte studien kunnat genomföras.

var olaga hot (Brottsförebyggande rådet, 2011b). Mörkertalet för antalet misshandel och olaga hot under 2009 som kommit fram i Nationella trygghetsundersökningen (NTU) var betydligt högre; kring 380 000 fall av misshandel och kring 960 000 fall av olaga hot rapporterades av deltagarna i undersökningen då de blev tillfrågade om utsatthet för brott. Misshandel och olaga hot var också de vanligaste personbrotten man utsatts för (Brottsförebyggande rådet, 2011a).

Unga mer utsatta för brott än äldre

Det finns en tendens att uppge sig vara mer utsatt för personbrott, framför allt olaga hot och misshandel, bland yngre jämfört med äldre. Utsattheten är högre ju yngre åldersgrupp det handlar om. Enligt NTU (Brottsförebyggande rådet, 2011a) märktes detta tydligast hos 16-24-åringarna som också var den yngsta åldersgruppen. De var dubbelt så utsatta än de övriga åldersgrupperna. Jämfört med de äldsta åldersgrupperna i urvalet var skillnaderna ännu större. Den mest utsatta gruppen för misshandel var unga män och den mest utsatta gruppen för olaga hot var unga kvinnor (Brottsförebyggande rådet, 2011b). I Skolundersökningen om brott (SUB) (Brottsförebyggande rådet, 2009) från 1995-2005 där utsatthet för våld och hot undersöktes uppgav nästan en tredjedel av eleverna att de utsatts för minst ett sådant brott under det senaste året, vilket är betydligt fler än i befolkningen i stort.

Brott mot ungdomar anmäls mer sällan än brott mot vuxna

Sedan 1970-talet har antalet polisanmälda brott procentuellt ökat relativt stabilt i Sverige (Brottsförebyggande rådet, 2011a). Även amerikanska siffror pekar i samma riktning (Baumer & Lauritsen, 2010). Baumer och Lauritsen menar att det inte beror på ökad brottslighet utan de samhällsförändringar samt förändringar i attityder kring utsatthet för brott som ägt rum över tid. Det framgår dock inte i dessa studier om det ökade antalet polisanmälda brott har att göra med att en naturlig befolkningsökning skett över tid. Brott mot barn och ungdomar anmäls i mindre utsträckning än brott mot vuxna. Amerikanska National Crime Victimization Survey (NCVS), som analyserats av Finkelhor och Ormrod (1999), visar att endast en tredjedel av alla av deltagarna rapporterade våldsbrott mot unga har polisanmälts jämfört med nästan hälften av deltagarna angivna våldsbrott begångna mot vuxna. Dessa siffror involverar även de allvarligaste brotten där vapen använts eller där offret blev skadat. Ju yngre offret är desto mer sällan anmäls brottet, i synnerhet brott där även gärningsmannen är ung. Även SUB presenterar låga siffror på polisanmälningar om hot och misshandel mot unga, jämfört med liknande brott mot vuxna (Brottsförebyggande rådet, 2009).

Varför anmäls inte brott?

Det finns många studier om varför brottsoffer inte polisanmäler våld och hot och ofta pekar resultaten på skilda anledningar. Samtidigt finns det några återkommande anledningar att inte polisanmäla. Kidd och Chayet (1984) har analyserat anledningar att inte polisanmäla utsatthet för personbrott. De menar att en vanlig upplevelse är rädsla. Rädsla för framför allt gärningsmannen och eventuella repressalier kan orsaka ovillighet att polisanmäla händelsen. Även Podanás (2010) studie kring polisanmälningar om våld i nära relationer visade att en anledning som gavs relativt ofta till att inte polisanmäla var rädsla för gärningsmannen. Goudriaan och Nieuwebeertas (2007) holländska studie bland gymnasieungdomar visar

samtidigt att av de anledningar som gavs för att inte polisanmäla en misshandel var rädslan för att få problem med gärningsmannen den minst vanliga anledningen. Inte heller är rädslan för repressalier högt rankad i Blocks (1974) studie. Dock visar Block att tendensen att polisanmäla våldsbrott är lägst då gärningsmannen och offret är bekanta med varandra. Goudriaan och Nieuwbeerta (2007) pekar på samma faktor där tendensen att polisanmäla ett våldsbrott var lägst då offret och gärningsmannen var bekanta med varandra sedan tidigare, och framför allt då incidenten inträffade inom den egna organisationen, i det här fallet skolan.

Kidd och Chayet (1984) menar att känslan av maktlöshet i samband med brottet är en viktig faktor då offret bestämmer sig för att inte polisanmäla händelsen. Känslan av att vara maktlös i situationen då man drabbats av brott kan överföras till föreställningarna om polisen då även polisen upplevs maktlös och inkapabel att göra något åt brottet. Känslan av maktlöshet kan också hanteras genom att man gör sig själv medskyldig till brottet vilket ger känslan av ökad makt över situationen.

En polisanmälan kan innebära ett hot om sekundär viktimisering. Det handlar om risken att känna sig som ett offer igen där känslan av utsatthet för brott upprepas. Det kan upplevas som en kostsam situation, dels i tid och pengar men också känslomässigt då det kognitiva i att vara del i polisutredningen framkallar negativa tankar förknippat med brottet (Block, 1974; Kidd & Chayet, 1984). En studie (Dussich, 2001) om japanska kvinnors tendenser att polisanmäla sexualbrott visar en motsatt upplevelse av att polisanmäla; av de kvinnor som valt att polisanmäla upplevde majoriteten att de inte utsatts för sekundär viktimisering av polisen.

Orth (2002) visar att brottsoffer rapporterar generellt negativa effekter av rättsprocessen. De negativa effekterna syftar på brottsoffrets tro på rättssystemet och tron på en rättvis värld. Goudriaan och Nieuwbeerta (2007) och Podaná (2010) visar att tron på polisens möjligheter att göra något åt brottet påverkar tendenserna att polisanmäla. En av de främsta anledningarna att inte polisanmäla var att det inte skulle tjäna någonting till att polisanmäla då polisen inte skulle kunna göra något, oavsett om man ansåg våldsbrottet som tillräckligt allvarligt för att polisanmälas.

Andra anledningar att inte polisanmäla personbrott är att händelsen är en privatsak och att brottsoffret vill ta hand om saken själv (Block, 1974; Brottsförebyggande rådet, 2009; Conaway & Lohr, 1994; Podaná, 2010). Att händelsen ses som en privatsak som man vill lösa själv är också den största anledningen bland deltagarna i Blocks (1974) och Goudriaan och Nieuwbeertas (2007) studier. Att man vill lösa situationen själv har främst samband med att gärningsmannen är känd för offret. Samtidigt väljer många brottsoffer att söka stöd och hjälp hos nära och kära (Dussich, 2001, Kidd & Chayet, 1984; Podaná, 2010) eller hos den egna eller gemensamma organisationen (Goudriaan & Nieuwbeerta, 2007).

Att brottet inte anses vara tillräckligt allvarligt för att polisanmälas finns med som en faktor i både Blocks (1974) och Podanás (2010) studier. En faktor som spelade in för att offret för våld i nära relationer faktiskt skulle polisanmäla händelsen var offrets subjektiva tolkning av incidenten, så som att uppfatta händelsen som ett brott. Även i NTU och SUB framkommer detta som ett av de främsta skälen bland ungdomar. Samtidigt är det värt att notera att våldsbrott mot ungdomar i lagens mening och i form av skador och men är lika allvarliga som våldsbrott mot vuxna (Brottsförebyggande rådet, 2009). Också att se sig själv som delaktig i att man blivit utsatt för våld eller att alkohol är inblandat kan tendera i att man inte polisanmäler händelsen (Block, 1974).

Vad är en attityd?

Eagly och Chaiken definierar attityder som "a psychological tendency that is expressed by evaluating a particular entity with some degree of favor or disfavor" (1993, s.1). Med andra

ord menar de att attityder uttrycker positiva, negativa eller neutrala reaktioner gentemot ett attitydobjekt. Bohner och Wänke (2002) menar att attityder fungerar som en sammanfattande bedömning av ett objekt. Denna bedömning kan ses som positiv eller negativ. Ekehammar (2005) skriver att en attityd kan sägas vara en kognitiv representation som summerar våra värderingar av ett objekt uttryckt som något negativt eller positivt. Han beskriver attityder som känslor eller inställningar som är relativt stabila över tid och utvecklas för att de underlättar samspelet med omgivningen. En del forskare menar att attityder är uthålliga och förvaras i minnet. Dessa plockas sedan fram ur minnet när de behövs för att värdera ett objekt. Andra menar att attityder är temporära och konstrueras i situationen där en värdering behövs utifrån tillgänglig information.

Attityder kan formas av både konkreta och abstrakta erfarenheter och genom kognitioner, emotioner och beteenden (Ajzen, 2001; Augustsson, 2005). Det kan vara svårt att skilja på dessa komponenter då de alla kan vara med och forma en attityd samtidigt som en del attityder bara interagerar med någon av dessa komponenter (Ajzen, 2001; Albarracín, Johnson, Zanna, & Kumkale, 2005; Bohner & Wänke, 2002).

Attityder anses av många forskare vara kopplat till kunskap och att det är mängden kunskap som påverkar hur man beter sig gentemot objektet för attityden. Fabrigar, Petty, Smith och Crites (2006) gjorde en studie om hur kunskap och beteende är kopplat till attityder och fann då att det inte enbart var mängden kunskap utan också innehållet i kunskapen samt hur komplex den var som styrde attityden. Specifikt var det relevansen i kunskapen som spelade roll när den styrde attitydprocesserna. I dagens samhälle bombarderas människor dock dagligen av information och mycket av den är motstridig. Vad är det då som avgör vilken information som lagras som kunskap och påverkar attityden? Enligt Holbrook, Berent, Krosnick, Visser och Boninger (2005) väljer människor selektivt ut den information som de vill ta till sig som de känner stämmer överens med det som de anser vara viktigt. Om de har en attityd gentemot ett objekt och de upplever att attityden är viktig för dem leder det till att de fördjupar sig i den kunskap som stämmer överens med just den attityden.

Attityder gentemot polis och polisiärt arbete

Under de senaste årtiondena har forskare intresserat sig för att studera medborgares attityder gentemot polisen. Utifrån tidigare forskning har man dragit slutsatsen att medborgare över lag har positiva attityder gentemot polis och polisiärt arbete. När man började fokusera på ungdomars attityder fick man en annan bild kring detta. Ungdomar uppvisade neutrala och till och med mer negativa attityder gentemot polisen än vuxna (Hurst & Frank, 2000; Taylor, Turner, Esbensen, & Winfree Jr., 2001). Det finns vissa könsskillnader i attityder gentemot polisen där flickor uppvisat mindre negativa attityder än pojkar (Brick, Taylor, & Esbensen, 2009; Slocum, Taylor, Brick, & Esbensen, 2010; Taylor et al., 2001). Det finns även signifikanta skillnader beroende på vilken etnicitet ungdomarna tillhör och framför allt har det visat sig att vita och asiatiska ungdomar tenderar att ha positivare attityder än afroamerikanska. Dock är detta specifikt ett amerikanskt sammanhang där de olika etniciteterna kan tänkas se olika ut i jämförelse med exempelvis Sverige.

Att påverka attityder

Att förändra attityder är komplicerat men det är något som många försökt göra. Ekehammar (2005) beskriver två tillvägagångssätt som använts inom socialpsykologisk forskning för att försöka förändra attityder. Den ena metoden genomförs genom budskapet och dess

sammanhang i sig. Dels handlar det om personen som ger budskapet – denne ska helst ha makt och vara attraktiv på något sätt, och dels handlar det om själva budskapet. Anser vi att budskapet är viktigt för oss eller överensstämmer med redan befintliga attityder är den kunskapen lättare att minnas. Är de befintliga attityderna ursprungligen väldigt starka är de svårare att påverka (Holbrook et al., 2005). En attitydförändring är också troligare om budskapets innehåll upprepas. Detta kan hänvisas till exponeringseffekten. Conaway och Lohr (1994) upptäckte under genomförandet av sin longitudinella studie bland amerikanska hushåll att deltagarna, som fick besvara frågor om utsatthet för personbrott och polisanmälningar vid flera tillfällen, tycktes påverkas till att polisanmäla brott i större utsträckning när studien fortgick. Detta ledde inte till vidare diskussioner i ämnet, men kan ses som en intressant aspekt med tanke på kraften i exponeringen av ämnet i fråga.

Det andra sättet att försöka förändra attityder görs genom handlingar. Det betyder att människor kan forma sina attityder utifrån sitt beteende. Detta härleds ofta till dissonansteorin som menar att om vi upplever en dissonans mellan vårt beteende och våra attityder löses det genom en förändring i attityderna så att de stämmer bättre överens med beteendet (Ekehammar, 2005).

Att förändra attityder gentemot polisen och polisens arbete hos ungdomar är i forskning ofta förknippat med att även få ungdomarna att vilja polisanmäla brott i större utsträckning. Slocum et al. (2010) visar att en faktor som kan öka ungdomars positiva attityder till polisen, som i sin tur skulle kunna leda till att fler polisanmäler, är att öka ungdomars kunskaper om vilket stöd samhället kan erbjuda brottsoffer samt att uppmärksamma ungdomar om deras egen roll och vikt i det polisiära arbetet. Taylor et al. (2001) spekulerar om ungdomars mer neutrala attityder gentemot polisen kan ha att göra med deras tidigare erfarenheter av polisen, vilket också påvisas av Bricks et al. (2009) studie där ungdomars attityder gentemot polisen påverkas av vilken kontakt de haft med polisen tidigare. Detta stämmer överens med Conaway och Lohrs (1994) studie bland amerikanska hushåll som visar att sannolikheten för att ett brott polisanmäls ökar om någon i samma hushåll gjort en polisanmälan tidigare och att polisen antingen följde upp händelsen eller att utredningen ledde till gripandet av gärningsmannen. Slutsatsen blir att om offret har tidigare positiva erfarenheter av polisen och om deras kapacitet att ta hand om situationen ökar villigheten att samarbeta med polisen i samband med det nya brottet. Hur utfallet av utredningen påverkar offrets inställning till rättssystemet har också studerats av Orth (2002), vars studie visar att starka prediktorer för hur nöjd man var med utfallet av rättegången efter att man blivit utsatt för brott, var hur den formella rättvisan upplevdes och om domen var den man hoppats på.

Frågeställningar och hypoteser

Studier pekar på att tidigare positiva erfarenheter av polisen samt ökade kunskaper kring polisiärt och samhälleligt stöd till brottsoffer skulle kunna utveckla mer positiva attityder till polisen som brottsutredare hos ungdomar. Detta i sin tur kan leda till att ungdomar i större utsträckning väljer att polisanmäla brott de utsatts för, vilket i ett demokratiskt samhälle ses som en del av rättssäkerheten. Syftet med studien är därför att genom en fördjupning av Slocums et al. faktorer om vikten av kunskaper om samhälleligt brottsofferstöd undersöka om ökad kunskap om det polisiära arbetet samt övrigt samhälleligt stöd till brottsoffer påverkar ungdomars attityder till polis och polisiärt brottsutredningsarbete. Vi har valt att begränsa oss till två typer av brott som rapporterats som vanligast mot unga män respektive unga kvinnor, ringa misshandel samt olaga hot (Brottsförebyggande rådet, 2011b). I studien undersöktes två frågeställningar:

1. Hur påverkas ungdomars attityder gentemot polisen av ökad kunskap? Hypotesen som testades var att ungdomars attityder blir positivare av ökad kunskap om polisiärt utredningsarbete samt vilket stöd samhället erbjuder brottsoffer, vilket baserades på Slocums et al. (2010) studie som just visat att kunskaper om vilket stöd samhället kan erbjuda brottsoffer tycks öka ungdomars positiva attityder till polisen.

2. Finns det skillnader mellan könen i attityder till polisen? Hypotesen som testades var att flickor uttrycker positivare attityder än pojkar. Denna hypotes baserades på flera tidigare studier som visat att flickor uppvisar positivare attityder gentemot polisen än pojkar (Brick, Taylor, & Esbensen, 2009; Slocum et al., 2010; Taylor et al., 2001).

Metod

Design

En experimentell design användes då deltagarnas attityder mättes före och efter experimentet. Deltagarna var fördelade över 2 (experimentgrupp och kontrollgrupp) x 2 (före och efter informationsträffen) mixad design med tidpunkt och grupp som oberoende variabler och attityd till polisen som beroende variabel.

Deltagare

Deltagarna för studien bestod av 126 (70 flickor och 56 pojkar) gymnasieungdomar. Åldersspridningen var från 16 till 19 år med en medelålder på 17.1 år. Då samtliga deltagare var över femton år behövdes inget tillstånd från vårdnadshavare inhämtas. Gymnasieskolan låg i innerstaden i en större svensk stad och det kan antas att majoriteten av eleverna kom från relativt goda sociala förhållanden. Åttionio elever var födda i Sverige med svenskfödda föräldrar och 37 elever var själva eller hade minst en förälder född utanför Sverige, dock de flesta inom ett annat nordiskt eller västeuropeiskt land. Deltagarna gick på samhällsvetenskapliga, naturvetenskapliga och estetiska program och delades klassvis in i två grupper. Indelningen gjordes av ansvarig rektor som delade in eleverna i dessa två grupper genom att elever från samtliga program och åldersklasser hamnade i båda grupperna. Den ena gruppen var experimentgruppen och den andra fungerade som en kontrollgrupp. Totalt delades 2 x 75 enkäter ut till experimentgruppen och 2 x 56 enkäter returnerades vilket innebar ett generellt bortfall på 25.3%. Ytterligare tolv enkäter returnerades från experimentgruppen efter mätning två gånger då de deltagit i informationsträffen men inte svarat på enkät ett. Till kontrollgruppen delades det också ut 2 x 75 enkäter varav 2 x 58 enkäter returnerades vilket innebar ett generellt bortfall på 22.6%. Det stora bortfallet i båda grupperna berodde huvudsakligen på att det inte fanns så många elever i de utvalda klasserna som antalet enkäter som lärarna fick. Deltagarna fick ingen ersättning för sitt deltagande.

Material

Mätinstrumentet för undersökningen var en enkät med tretton påståenden varav sex av påståendena avsåg att mäta ungdomars attityd till polisens brottsutredande förmåga. Deltagarna fick värdera påståenden om polisen på en Likertskala från *Instämmer inte alls* (1) till *Instämmer helt* (5). Av de sex påståenden som mätte attityd var två omvända. De övriga sju påståendena berörde grundläggande kunskaper om polisanmälningar och brottsutredningar

för att inte deltagarna skulle förstå att det var attityder som mättes. Påståendena som skulle mäta attityd var ”Om någon hotar mig och jag polisanmäler det så tror jag att polisen tar min anmälan på allvar”, ”Om någon hotar mig och jag polisanmäler det så finns det en stor möjlighet att polisen kan sätta dit den/dem som gjorde det”, ”Om någon hotar mig så är det bättre att lösa saken själv än att dra in polisen”, ”Om jag polisanmäler någon som misshandlat mig så tror jag att polisen tar min anmälan på allvar”, ”Om jag blivit misshandlad så finns det en stor möjlighet att polisen kan sätta dit den/dem som gjorde det”, och ”Om någon misshandlar mig så är det bättre att lösa saken själv än att dra in polisen”. Ordningen på påståendena skilde sig åt mellan tillfällena då enkäterna användes. Utöver påståendena användes också kontrollfrågor som i första enkäten var kön, ålder, gymnasieprogram och födelseland för deltagaren och dennes föräldrar.

Det ställdes även en fråga, ”Har du någon gång blivit utsatt för någon typ av brott?” där deltagarna fick svara ja eller nej. Som följdfråga ställdes ”Om ja, vilken typ av brott var det och har det skett mer än en gång?”. Där fick deltagarna svara genom att kryssa för olika beskrivna brott; ”Stöld, Misshandel där du ej behövt söka vård, Misshandel där du behövde söka vård, Sexualbrott, Rån och Hot eller trakasserier”, i given ordning. De kunde då kryssa för om de utsatts för brottet en gång eller flera gånger.

Därefter följde frågor om huruvida brottet blivit polisanmält och om det var deltagaren själv eller någon annan som polisanmält händelsen. Det ställdes även en fråga, ”Berättade du om händelsen för någon i din omgivning?”. Om deltagarna uppgav att de polisanmält brottet fick de skatta sina erfarenheter av polisen på en Likertskala från *Instämmer inte alls* (1) till *Instämmer helt* (5).

I slutet av första enkäten frågades ”Jag vet vilket stöd jag kan få av samhället om jag blir utsatt för brott” där svarsalternativen var ”ja” och ”nej”. Det ställdes även en öppen fråga där deltagarna fick skriva övriga synpunkter på polisens arbete med att utreda brott.

I andra enkäten var kontrollfrågorna kön, ålder, gymnasieprogram och födelseland för deltagaren och dennes föräldrar, samt frågor kring deltagandet vid informationstillfället. Det ställdes också en fråga, ”Tror du att informationen som du fick på informationstillfället motiverar dig att oftare anmäla brott du utsatts för?” som deltagarna fick svara ja eller nej på. De fick även möjlighet att motivera sitt svar. I slutet av andra enkäten ställdes fyra öppna frågor om vilka faktorer som skulle få deltagaren att anmäla eller inte anmäla misshandel respektive hot. Dessa var ”Vilka faktorer skulle få dig att polisanmäla en misshandel mot dig?” ”Vilka faktorer tror du skulle få dig att polisanmäla ett hot mot dig?”, ”Vilka faktorer skulle få dig att inte polisanmäla en misshandel mot dig?” och ”Vilka faktorer skulle få dig att inte polisanmäla ett hot mot dig?”.

Enkäten var egenkonstruerad på grund av att en redan befintlig enkät om detta saknades, men påverkades av frågor om utsatthet för brott som använts i NTU och SUB, samt andra generella enkäter om attityder och information. Cronbach's alpha för första mätningen av de sex påståendena var 0.82 och för andra mätningen 0.75.

Procedur

Studien var ett samarbete med polisen i det aktuella länet. Kontaktpersonen hos polisen ansvarade för att kontakta en gymnasieskola och fråga om det fanns intresse för att delta i en experimentell studie. Ett missivbrev om undersökningen mailades till ansvarig rektor på skolan. Polisen ansvarade för informationstillfället och kom överens med skolan om datum för detta. Enligt skolans önskemål gavs enkäterna till rektorn, som i sin tur delade ut dessa till ansvariga lärare som genomförde undersökningen i sina klasser under lektionstid.

Första datainsamlingen genomfördes innan informationstillfället och återficks samma dag som eleverna fick informationen. Informationstillfället var obligatoriskt för eleverna och genomfördes i en sal på skolan. Det var indelat i tre delar – en polis informerade om polisens arbete och brott, en åklagare informerade om åklagarens och domstolens arbete och en stödperson från Brottsofferjouren (Stödcentrum för unga) informerade om vilket stöd samhället kan erbjuda ungdomar som utsatts för brott. Polisen och åklagaren betonade att det läggs mycket tid på personbrott så som misshandel och olaga hot, men att alla brott inte löses bland annat på grund av brist på bevis och vittnen. I samband med detta pekade både polisen och åklagaren på ungdomars eget ansvar att exempelvis ställa upp och vittna då man bevittnat en misshandel eller ett olaga hot eftersom polisen, för att kunna ha tillräcklig bevisning mot en gärningsman, i stor utsträckning är beroende av att sådana uppgifter kommer in. Polisen och åklagaren poängterade också att brott, så som hot eller trakasserier på internet, ska tas på allvar av den utsatte själv då det handlar om att man har rätt att bli behandlad med respekt.

Brottsofferjourens informatör lade vikt vid den utsattes rätt till stöd och hjälp samt vanliga reaktioner efter att man blivit utsatt. Informationstillfället varade i en och en halv timme. Efter informationen fick eleverna möjlighet att ställa frågor och att ta med sig tre olika broschyrer som berör utsatthet för brott samt stöd från Brottsofferjouren och berörda myndigheter.

Andra enkäten genomfördes inom två dagar efter informationstillfället. Första enkäten var kodad med en siffra för varje elev och lärarna fick ansvaret att samma elev skrev sin personliga siffra på andra enkäten som fylldes i. På det här sättet möjliggjordes mätningen av tidpunkt för varje deltagare. På grund av att enkäterna sköttes av lärarna informerades eleverna om att deltagandet var frivilligt, att resultatet endast användes i forskningssyfte och att uppgifterna behandlades konfidentiellt. I en separat instruktion till lärarna uppmanades lärarna att visa hänsyn till deltagarnas integritet och rätt att svara på frågorna utan att svaren läses av någon annan än författarna. Kontrollgruppen kommer erbjudas att få lyssna på informationen efter att studien avslutats.

Databearbetning

Den sista delen i andra enkäten innehöll fyra öppna frågor angående deltagarnas subjektiva attityder till att polisanmäla respektive inte polisanmäla olaga hot och misshandel. Dessa svar uttryckte deltagarnas attityder till brott de utsatts för och analyserades kvalitativt i form av meningskoncentrerings (Kvale, 1997). Först lästes svaren igenom noggrant och utifrån det urskiljdes vissa mönster som kategoriserades i meningsenheter. Dessa meningsenheter kategoriserades in i 2 x 4 kategorier, att anmäla en misshandel, att inte anmäla en misshandel, att anmäla ett olaga hot samt att inte anmäla ett olaga hot för deltagare som deltagit i informationen respektive inte deltagit i informationen. Det fanns inga större skillnader mellan deltagare som deltagit i informationen respektive inte så slutligen analyserades dessa svar tillsammans. Utifrån de kvalitativa resultaten gjordes en kvantitativ analys som upplevdes viktig att lyfta fram då de ger en tydlig uppfattning om ungdomars tendenser till att anmäla respektive inte anmäla olaga hot och misshandel.

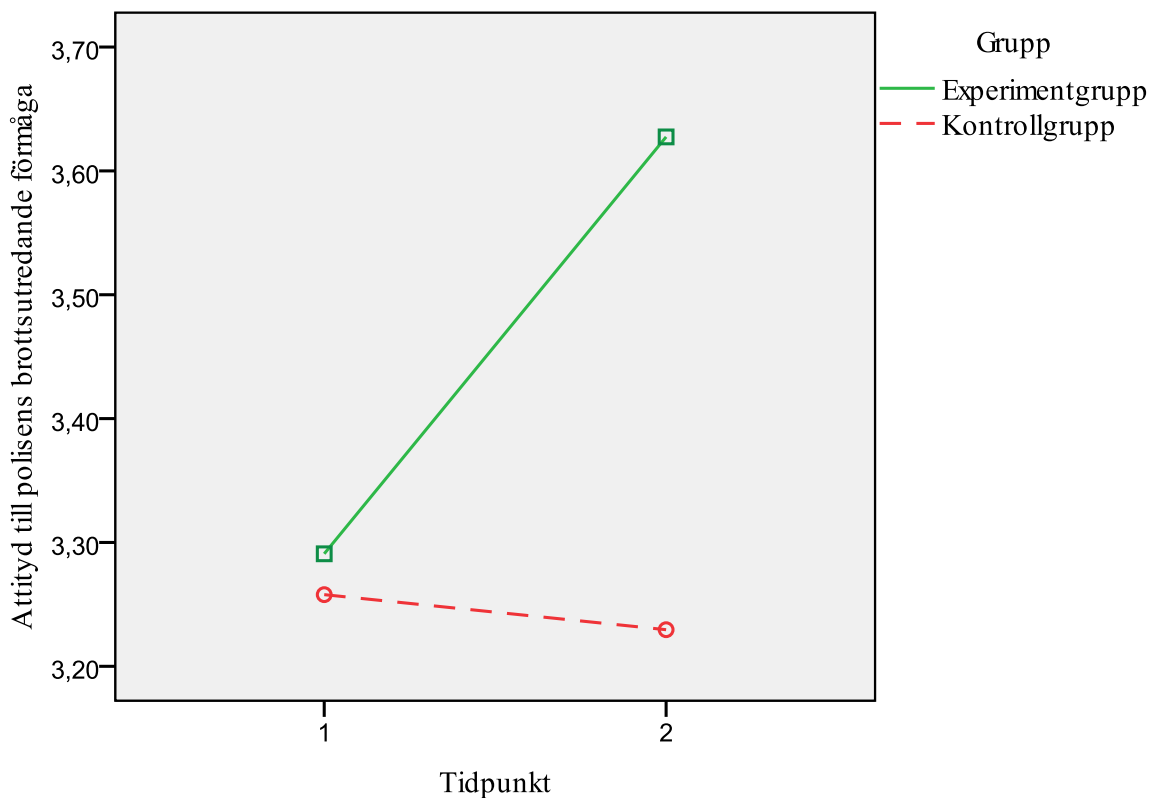
Resultat

För att testa om polisens informationstillfälle haft effekt på gymnasieungdomarnas attityder gentemot polisens brottsutredande förmåga utfördes variansanalyser och *t*-test. I vissa av dessa analyser inkluderades kön som en oberoende variabel. På grund av att deltagarna som var födda utanför Sverige, eller med föräldrar som var födda utanför Sverige, var så få gjordes

inga jämförelser mellan etniciteter. Det gjordes inte heller några jämförelser mellan åldersgrupper då åldersvariationen var marginell. Efter presentationen av variansanalyserna och *t*-test redovisas övriga kvantitativa och kvalitativa analyser.

Hur påverkas ungdomars attityder gentemot polisen av ökad kunskap?

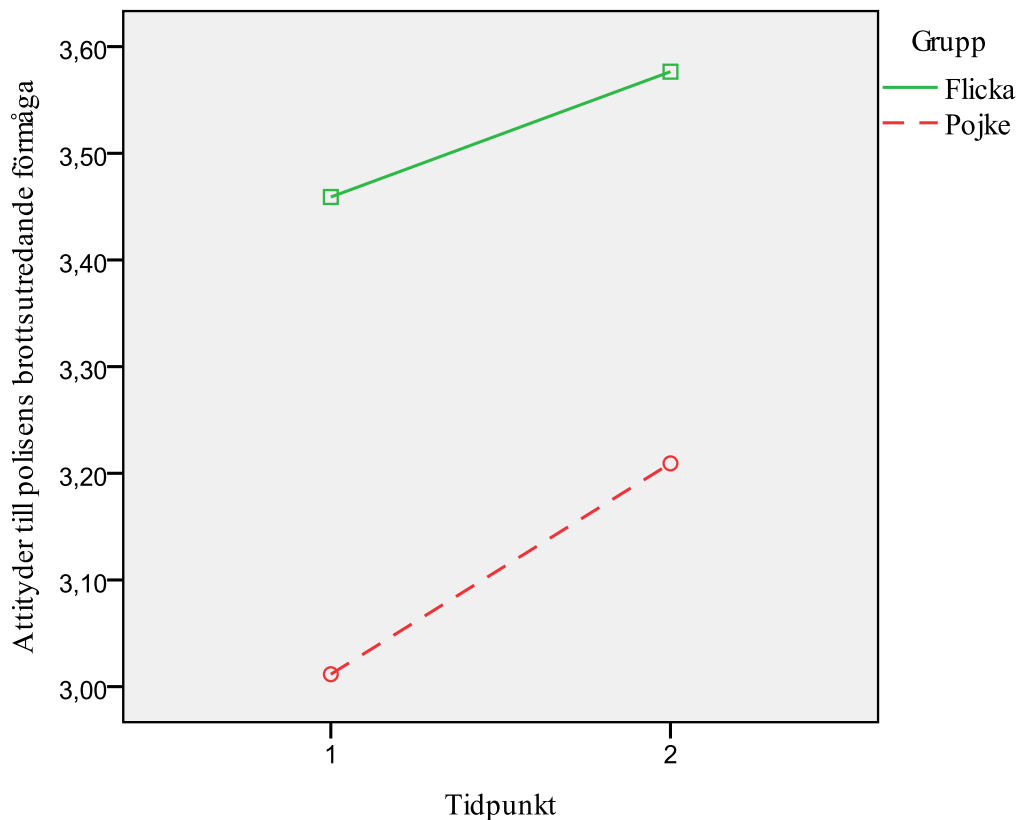
Analys av samtliga deltagare. En tvåvägs ANOVA utfördes med grupp (experiment/kontroll) och tidpunkt (före/efter information) som oberoende variabler och attityd till polisens brottsutredande förmåga som beroende variabel. Huvudeffekten av tidpunkt var signifikant, $F(1, 102) = 6.152, p = .015, \eta^2 = .06$. Deltagarnas attityd var positivare vid det andra tillfället ($M = 3.42, SD = 0.69$) än vid det första ($M = 3.27, SD = 0.83$). Huvudeffekten av grupp var inte signifikant, $F(1, 102) = 2.586, p = .111$. Det fanns en signifikant interaktionseffekt, $F(1, 102) = 8.619, p = .004, \eta^2 = .08$ där experimentgruppen men inte kontrollgruppen hade utvecklat positivare attityder från första till andra mätningen (se Figur 1). Första hypotesen om att ungdomars attityder blir positivare av ökad kunskap om polisiärt utredningsarbete samt vilket stöd samhället erbjuder brottsoffer fick härmed stöd.

Figur 1. Attityd till polisens brottsutredande förmåga som en funktion av grupptillhörighet och tidpunkt, samtliga deltagare.

Jämförelse av pojkar och flickor. En tvåvägs ANOVA utfördes med grupp (experiment/kontroll) och tidpunkt (före/efter information) som oberoende variabler och attityd till polisens brottsutredande förmåga som beroende variabel. Huvudeffekten av tidpunkt var liksom i tidigare analys signifikant, $F(1, 102) = 5.774, p = .018, \eta^2 = .05$.

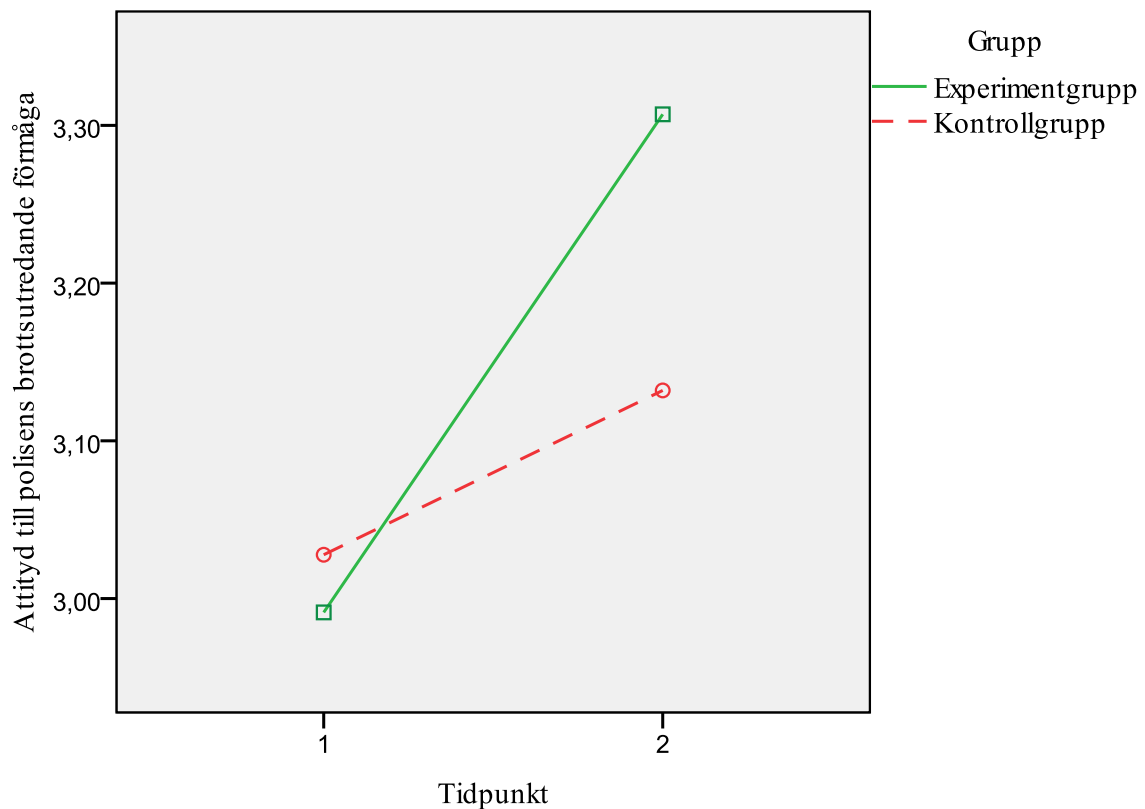
Huvudeffekten av kön var signifikant, $F(1, 102) = 9.570$, $p = .003$, $\eta^2 = .09$. Det fanns inte någon signifikant interaktionseffekt, $F(1, 102) = 0.374$, $p = .542$ (se Figur 2). Andra hypotesen om att flickor uttrycker positivare attityder än pojkar fick alltså stöd.

Figur 2. Attityd till polisens brottsutredande förmåga som en funktion av gruppstillhörighet och tidpunkt, jämförelse pojkar och flickor.

Analys av enbart pojkar. En tvåvägs ANOVA utfördes med bara pojkar med grupp (experiment/kontroll) och tidpunkt (före/efter information) som oberoende variabler och attityd till polisens brottsutredande förmåga som beroende variabel. Huvudeffekten för pojkar av tidpunkt var signifikant, $F(1, 41) = 4.652$, $p = .037$, $\eta^2 = .10$. Pojkarnas attityder var positivare vid andra tillfället ($M = 3.21$, $SD = 0.75$) än vid det första ($M = 3.01$, $SD = 0.88$). Huvudeffekten av grupp var inte signifikant, $F(1, 41) = 0.088$, $p = .768$. Det fanns inte heller någon signifikant interaktionseffekt, $F(1, 41) = 1.181$, $p = .283$.

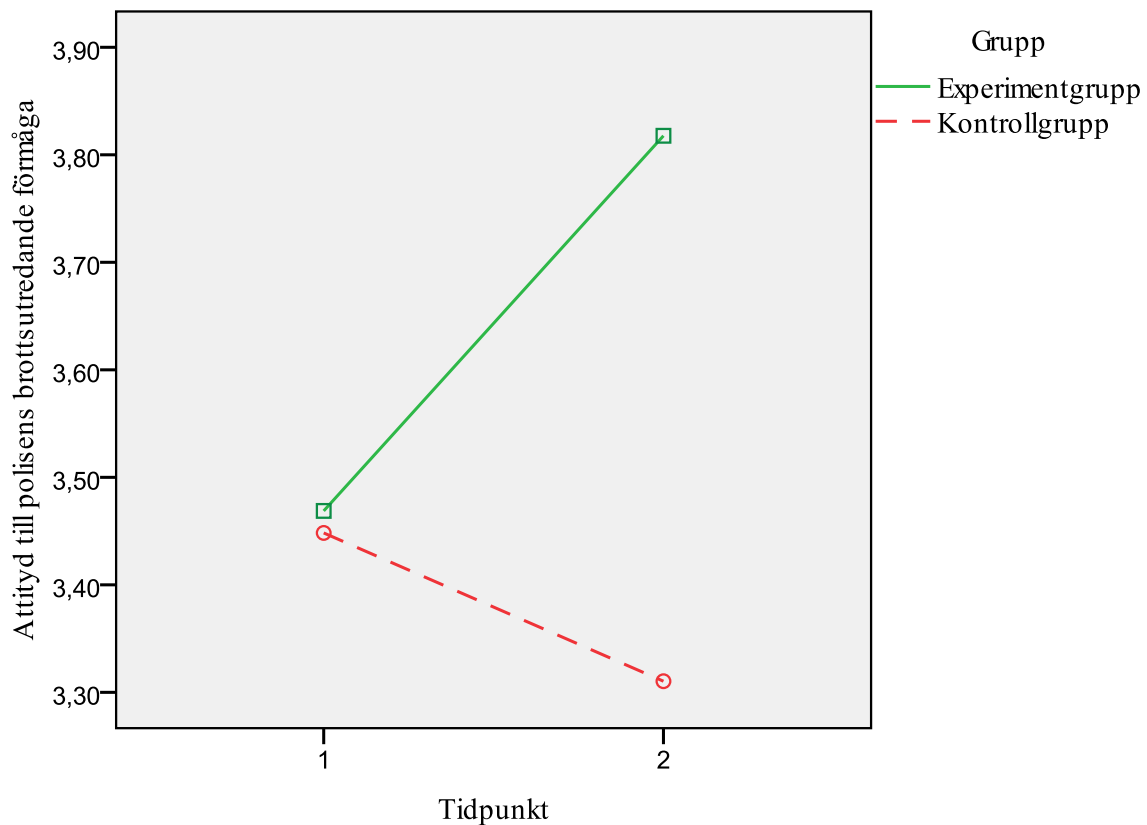
För att undersöka om pojkarna i kontrollgruppen respektive experimentgruppen hade förändrat sina attityder från tillfälle ett till två utfördes paired samples t -test. Det fanns inte någon signifikant skillnad i kontrollgruppen, $t(23) = -0.837$, $p = .41$. Det fanns däremot en tendens till signifikant skillnad mellan tillfälle ett och tillfälle två i experimentgruppen, $t(18) = -2.073$, $p = .053$. (se Figur 3)

Figur 3. Attityd till polisens brottsutredande förmåga som en funktion av grupptillhörighet och tidpunkt, enbart pojkar.

Analys av enbart flickor. En tvåvägs ANOVA utfördes med bara flickor med grupp (experiment/kontroll) och tidpunkt (före/efter information) som oberoende variabler och attityd till polisens brottsutredande förmåga som beroende variabel. Huvudeffekten för flickor av tidpunkt var inte signifikant, $F(1, 59) = 1.687, p = .199$. Huvudeffekten av grupp var inte heller signifikant, $F(1, 59) = 3.168, p = .080$. Det fanns däremot en signifikant interaktionseffekt, $F(1, 59) = 8.982, p = .004, \eta^2 = .13$.

Flickorna i kontrollgruppen hade något mer negativa attityder vid andra tillfället än vid första. För att testa om flickorna i experimentgruppen hade förändrat sina attityder från tillfälle ett till två utfördes ett paired samples t -test. Det fanns en signifikant skillnad mellan tillfälle ett och tillfälle två, $t(31) = -2.573, p = .015$. (se Figur 4)

Figur 4. Attityd till polisens brottsutredande förmåga som en funktion av grupptillhörighet och tidpunkt, enbart flickor.

Tidigare erfarenheter av brott

Ungdomarna hade blivit utsatta för brott i hög utsträckning (65.1%). Vanligaste brottet man utsatts för var stöld en gång (30.2%) eller mer än en gång (23%). Näst vanligast var hot eller trakasserier en gång (9.5%) eller mer än en gång (16.7%). Därefter kom ringa misshandel en gång (7.1%) eller mer än en gång (7.1%). Övriga brott (grov misshandel, rån, sexualbrott och övrigt) redovisas inte på grund av att antalet var lågt. De som uppgett att de utsatts för någon typ av brott fick besvara frågan om brottet blev polisanmält. Om de utsatts för flera brott ombads de att svara utifrån det brottet de ansåg vara allvarligast. I 42.7% ($n = 35$) av fallen hade brottet polisanmälts, och i lika många fall hade brottet inte polisanmälts. I 8.5% av fallen svarade deltagarna att de inte visste, och 6.1% av de som uppgett att de utsatts för någon typ av brott besvarade inte frågan. Då deltagarna tillfrågades om de berättat om detta brott för någon i omgivningen uppgav 79.3% att de berättat om händelsen för någon i sin omgivning, och 9.8% uppgav att de inte hade berättat för någon om händelsen.

Varför anmäldes inte brottet?

I de fall där brottet inte hade blivit polisanmält fick respondenterna skriva in anledningen till varför det inte blev polisanmält. I flera fall hade respondenterna kryssat i fler än en orsak trots att de gavs instruktioner att endast skriva in det främsta skälet till varför det inte blev

polisanmält (se Tabell 1). I de fall där brottet hade blivit polisanmält fick deltagarna uppge om det var de själva som gjort en anmälan, varav 58.3% uppgav att det inte var de själva som gjort det och 41.7% uppgav att det var de själva som gjort en polisanmälan. I de fall där brottet blivit polisanmält fick deltagarna också uppge på en skala mellan 1 (Mycket negativa) till 5 (Mycket positiva) hur de uppfattade erfarenheterna av polisen i ärendet. Medelvärde för detta är 2.70 ($SD = 0.90$). Samtliga deltagare i första mätningen blev tillfrågade om de vet vilket stöd brottsutsatta kan få av samhället, varav 61.1% ($n = 77$) svarade "nej" och 31.7% ($n = 40$) svarade "ja".

Tabell 1

Varför polisanmäldes inte händelsen

	Andel i %
Småsak/bagatell	51.4
Meningslöst, polisen kan inte göra något	34.3
Redde själva ut händelsen	31.4
Vågade inte (rädsla för gärningsmannen)	8.6

Åsikter om att polisanmäla olaga hot och misshandel

En kvalitativ analys gjordes av frågorna i slutet av andra mätningen som handlade om vilka faktorer som skulle få deltagaren att polisanmäla misshandel och olaga hot, respektive vilka faktorer som skulle få deltagaren att inte polisanmäla dessa brott. Svaren sammanställdes kvantitativt. Det fanns inga stora skillnader beträffande svaren mellan de som deltagit i informationsträffen och de som inte deltagit. Det fanns inte heller några stora skillnader mellan könen. Därmed redovisas resultaten för samtliga som svarat. (se Tabell 2)

Tabell 2

Anledningar till att polisanmäla

	Hot	Misshandel
Brottet ansågs vara allvarligt	45%	15%
Om jag blir skadad psykiskt/fysiskt	20%	42%
Rädsla	25%	11%
Gärningsmannen ska straffas	6%	17%
Känner inte gärningsmannen	6%	7%

Anledningar till att inte polisanmäla

	Hot	Misshandel
Brottet ansågs inte vara allvarligt	53	32
Rädsla	18	24
Känner gärningsmannen	14	20
Engångsgrej/"fylla"	12	10
Delvis mitt eget fel	3	14

Not: Andel i %

Kvalitativa åsikter om polisen

Vid första mätningen ställdes en öppen fråga där deltagaren ombads skriva övriga synpunkter på polisens arbete med att utreda brott. Tjugo deltagare besvarade frågan varav 17 kommentarer var omdömen om polisen i negativa ordalag. Kommentarererna handlade till stor del om bristfälliga kunskaper om polisen (*"Jag vet inte vilka de är eller hur de löser brotten. Många jag känner, känner sig spolade och ingen tar brotten på allvar"*).

Åsikter om informationsträffen

Vid andra mätningen ställdes frågan till de deltagare som varit med på informationstillfället om de tror att informationen de fick motiverar dem att oftare anmäla brott de utsätts för. Samtliga som deltagit på informationstillfället, även de inräknade som räknades som bortfall på grund av att de bara besvarat den andra av de två enkäterna, är inräknade. Av de 56 (med ett bortfall) som besvarade frågan svarade 25 deltagare "ja", 10 svarade "nej" och 21 svarade "vet ej".

Av de 56 som svarat på frågan valde 43 att kommentera sitt svar. De flesta var positiva till informationen de fått och ansåg att de fått större kunskaper kring hur polisen hanterar polisanmälningar (*"Det har förut inte känts som att alla anmälningar tas på allvar eftersom att många anmälningar läggs ner. Efter föreläsningen har jag fått en bild av att det trots det läggs ner mycket arbete på anmälningarna"*, flicka 16).

En stor grupp var ambivalenta och kände att de inte hade erfarenhet av brott och polisen varav de kände att de inte kunde uttala sig i frågan (*"Jag har nästan aldrig blivit utsatt för brott så jag vet inte"*, flicka 16).

Några svarade "nej" på frågan och menade att de inte alls blivit mer motiverade att polisanmäla brott (*"Jag vet inte om det gör så mycket skillnad efter informationstillfället. Jag är fortfarande osäker på om jag skulle våga anmäla"*, flicka 17). Dock svarade de flesta av de som svarat "nej" att de redan innan informationen ansåg sig vara motiverade att polisanmäla (*"Alltid vetat att de funnits där. Känner ingen större skillnad från innan mötet"*, pojke 17). Svaren "ja", "nej" eller "vet inte" hade inga märkvärdiga könsskillnader, men flickorna tycktes generellt uttrycka sig något positivare i sina svar än pojkarna.

Diskussion

Huvudresultatet av den här undersökningen var att experimentgruppen utvecklade positivare attityder efter informationstillfället. Det fanns också könsskillnader i attityder till polisen där flickor uppvisade positivare attityder än pojkar. Den främsta faktorn för att anmäla respektive inte anmäla hot och misshandel var uppfattningen om brottets allvar.

Diskussion av resultaten i relation till tidigare forskning

Mätningen visade att experimentgruppens attityder till polisen blev positivare efter informationstillfället jämfört med kontrollgruppen vilket också bekräftar vår första hypotes. Detta kan dels bero på den kunskapen som polisen, åklagaren och Brottsofferjouren tillförde. Då informationen handlade om polisens och åklagarens roll i samband med brott samt vilket stöd exempelvis Brottsofferjouren kan ge brottsdrabbade kan det tänkas att ungdomarna fick en bättre bild av ämnet i fråga och därmed blev positivare inställda till polis och rättsväsende.

Detta bekräftar tidigare forskning som menar att ökade kunskaper om stöd till brottsoffer kan ge positivare attityder (Slocum et al., 2010). Resultatet kan också bero på själva kontakten som ungdomarna fick med polis, rättsväsende och Brottsofferjouren. Då ungdomarna fick träffa polisen kan detta ha gett en positiv erfarenhet av polisen. Det har också tidigare visat sig att positiva erfarenheter av polisen bidragit till positivare attityder och även i vissa fall ökade tendenser att polisanmäla brott (Brick et al., 2009; Conaway & Lohr, 1994). Vår studie visar också att av de som deltog i informationstillfället uppgav nästan hälften att de upplever sig ha blivit mer motiverade att polisanmäla brott de utsatts för. Majoriteten var positivt inställda till informationstillfället och uppgav att de fick veta att polisens arbete är seriöst och att det är viktigt att polisanmäla brott. Detta går i linje med de resultat som den huvudsakliga attitydmätningen visade. Dock visar inte vår studie att vare sig ökade kunskaper eller positivare attityder faktiskt ökar ungdomars tendenser att polisanmäla. Huvudsakliga anledningen som deltagarna uppgav i första mätningen för att inte anmäla brott de utsatts för var att det sågs som en småsak/bagatell. Detta överensstämmer med det vanligaste svaret på den öppna frågan som ställdes i andra mätningen om vilka faktorer som skulle få deltagaren att polisanmäla eller inte polisanmäla hot och misshandel. Det vanligaste svaret var att om brottet sågs tillräckligt allvarligt skulle det anmälas och om brottet inte sågs allvarligt skulle man låta bli att anmäla. Att upplevelsen av brottets allvar spelar en stor roll då den drabbade fattar ett beslut kring om brottet bör polisanmälas eller ej bekräftas i andra studier som gjorts (Block, 1974; Brottsförebyggande rådet, 2009; Podaná, 2010). Att brottet inte upplevs som tillräckligt allvarligt för att anmälas skulle också kunna bidra till att ungdomars tendenser att polisanmäla inte ökar även om attityderna skulle bli positivare. En sådan slutsats skulle man kunna dra av att både experimentgruppen och kontrollgruppen uppgav brottets allvar som den huvudsakliga anledningen till en anmälan. I så fall skulle ungdomars attityder till själva brottet behöva ändras.

Andra anledningar som spelade stor roll för att man skulle välja att polisanmäla var om man blev fysiskt eller psykiskt skadad eller om man blev rädd. Dessa kan egentligen härledas till ovanstående faktorn om brottets allvar. Att få skador eller uppleva olika former av rädsla eller obehag kan vara bidragande orsaker till att man upplever brottet som allvarligt. Att man kände gärningsmannen, upplevde brottet som en engångsgrej där alkohol var inblandat och att man upplevde sig ha viss skuld i brottet förekom också som anledningar att inte anmäla brottet. Även dessa skulle kunna härledas till upplevelsen av att brottet inte sågs tillräckligt allvarligt för att polisanmälas. Det kan också antas att det skulle vara emotionellt och kognitivt svårt att få någon man har en nära relation till angiven för ett brott, dels av solidariska skäl men också på grund av konsekvenserna det kan medföra. Det kan upplevas mindre kostsamt att ta hand om det som hänt själv än att dra igång en rättsprocess. Samtidigt kan det vara värt att diskutera om det är skillnad på upplevelsen av våldet och dess allvar och psykiska reaktioner beroende på kontext? Kan den drabbade må lika dåligt efteråt om han eller hon blir slagen av en berusad kompis som när en okänd person misshandlar? Samtidigt visar vårt resultat att majoriteten berättat om brottet för någon i omgivningen oavsett om brottet blev polisanmält eller ej. Tidigare forskning visar också att många söker stöd på andra håll (Dussich, 2001; Goudriaan & Nieuwebeerta, 2007; Kidd & Chayet, 1984; Podaná, 2010).

Resultatet visade också könsskillnader i attityder där flickor uppvisade positivare attityder än pojkar. Detta gav stöd för vår andra hypotes om att flickor har positivare attityder än pojkar till polisen, och det bekräftade också tidigare studier som visat samma tendenser (Brick et al., 2009; Slocum et al., 2010; Taylor et al., 2001). Då deltagarna i experimentgruppen ombads att med egna ord motivera sina svar till om de upplevde sig mer motiverade efter informationstillfället att i större utsträckning polisanmäla brott de utsatts för tenderade flickor att uttrycka sig i positivare ordalag än pojkar. Detta kan tolkas gå i linje med den huvudsakliga attitydmätningen som visat könsskillnader i attityder gentemot polisens

brottsutredande förmåga. Samtidigt ska denna tolkning göras med försiktighet då någon djupare analys på dessa kvalitativa kommentarer inte gjorts.

Majoriteten av ungdomarna hade blivit utsatta för brott. Vanligast var utsatthet för stöld. Relativt många hade också blivit utsatta för hot eller trakasserier. Varför fler utsatts för hot eller trakasserier än misshandel skulle kunna förklaras med att hot och trakasserier är lättare att begå jämfört med misshandel, och troligtvis kan det också vara så att färre ser hot som riktiga hot medan fysiskt våld kan lämna tydligare fysiska bevis. Också NTU (Brottsförebyggande rådet, 2011a) visar att olaga hot är betydligt vanligare än misshandel. Lika många uppgav, att det allvarligaste brottet de utsatts för hade blivit polisanmält, som uppgav att brottet inte hade blivit polisanmält. Detta bekräftar tidigare statistik om att många brott begångna mot ungdomar inte polisanmäls. Dock är det värt att notera att majoriteten utsatts enbart för stöld och att det kan vara lägre benägenhet att anmäla just stöld än exempelvis våldsbrott. Därför är resultatet inte tillförlitligt nog att påstå att våldsbrott skulle ha låg anmälningstendens.

Resultatet av den här studien kan vara ett bidrag till samhället då det ökar förståelsen för ungdomars attityder gentemot polis och rättsväsende. Resultatet visar att ungdomars attityder påverkas genom en ökad kunskap om polisiärt utredningsarbete och rättsväsendet. Det verkar även som att när ungdomarna kommer i kontakt med polisen på ett positivt sätt påverkas deras attityder i positiv riktning. Resultatet är ett redskap för samhället som kan arbeta vidare med frågan om hur ungdomars attityder kan bli positivare till polisiärt arbete och rättsväsende genom bland annat kunskaper om samhällsstöd till brottsoffer. Om attityder till polisiärt arbete påverkar anmälningstendenserna kan det av samhället anses viktigt att medborgarna på goda grunder kan utveckla positiva attityder till polisen som brottsutredare. Samtidigt bör det diskuteras huruvida medborgarna har goda grunder för att ha positiva attityder till det polisiära arbetet. Om negativa attityder gentemot polisen upplevs befogade av medborgarna bör frågan ställas i samhället om det ligger annat än okunskap och negativa personliga erfarenheter bakom detta.

Brister och begränsningar med studien

Den här studien har vissa tänkbara begränsningar. Mätinstrumentet var egenkonstruerat och har alltså inte har testats tidigare. Dock hade det en acceptabel Cronbach's Alpha. Det bör ändå övervägas om skalorna verkligen mätte ungdomars attityder till polisens brottsutredande förmåga vilket kan sänka studiens validitet.

Tidigare forskning har visat att attityder gentemot polisen skiljer sig åt mellan ungdomar beroende på etnicitet och att vita ungdomar tenderar att ha positivare attityder än svarta och latinamerikanska (Hurst & Frank, 2000). Studiens deltagare härstammade främst från Sverige och övriga Europa och därför testades inte etniska skillnader. Därför skulle man kunna fundera över om resultatet hade sett annorlunda ut om vi gjort studien i en mångkulturell miljö och utanför innerstaden. Då hade också aspekten med etnicitetens påverkan på attityder kunnat studeras. Generalisering av resultatet ska göras med viss försiktighet då deltagarna enbart representerar en stad och en gymnasieskola. Att inte heller fokus lagts på etnicitet gör att resultatet enbart bör försöka generaliseras till områden där förhållandena är likvärdiga.

Att enkäten både delades ut och samlades in av lärarna kan ha bidragit till att ungdomarna kände sig obekväma med att svara sanningsenligt, särskilt med tanke på att enkäterna även var kodade. Dock var det svårt att distribuera enkäten på annat sätt då skolan ansåg att det innebar för mycket arbete för dem att boka in fasta tider då undersökningsledarna själva kunde komma och distribuera enkäten på plats.

Att enkäten utgick från självskattning har också sin naturliga sårbarhet då deltagarna kan tänkas fylla i enkäten utifrån social önskvärdhet och föreställningar om vad som väntas av dem. Dock är motargumentet att då experimentgruppens och kontrollgruppens svar skilde sig åt i andra mätningen, trots att dessa grupper annars är relativt homogena, kan det bekräfta att deltagarnas svar huvudsakligen inte kan härledas till social önskvärdhet.

Förslag till framtida forskning

I Sverige är rättsäkerheten en viktig del av det demokratiska samhället. Tidigare forskning visar att ungdomar har en mindre positiv attityd till polisen än vad vuxna har och att det i sin tur kan påverka anmälningsfrekvensen. Därför kan det av rättsäkerhetsskäl anses viktigt av samhället att ungdomars attityder gentemot polisen kan bli mindre negativa. Fördjupade studier i vad attityderna gentemot polisen grundar sig i behövs. Ökade kunskaper om polisiärt arbete och övrigt samhälleligt stöd tenderar att utveckla ungdomars attityder till polisen i positiv riktning. Därför vore vidare forskning om vad det är för kunskap som påverkar ungdomars attityder till polisiärt arbete viktig. Det behövs även vidare forskning för att avgöra varför attityderna skiljer sig åt mellan könen och på så sätt få klarhet i hur olika kunskaper påverkar attityderna hos könen. Studien undersökte dock inte sambandet mellan en positivare attityd gentemot polisen och ökad anmälningsfrekvens så även där vore det fördelaktigt med vidare forskning.

Slutligen vore det intressant att få klarhet i hur individer bedömer gränserna för när ett brott anses allvarligt. Det är viktigt att ungdomar får lära sig att man inte ska acceptera att bli utsatta för brott oavsett om man känner gärningsmannen eller inte. Vidare psykologiska studier på detta vore önskvärda.

Referenser

- Ajzen, I. (2001). Nature and operation of attitudes. *Annual Review of Psychology*, 52, 27-58.
- Albarracín, D., Johnson, B. T., Zanna, M. P., & Kumkale, G. T. (2005). Attitudes: Introduction and scope. In D. Albarracín, B. T. Johnson, & M. P. Zanna (Eds.), *The handbook of attitudes* (pp. 3-19). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Augustson, G. (2005). *Socialpsykologins ansikten*. Lund: Studentlitteratur.
- Amultivariate analysis of long-term trends in the National crime survey (NCS) and National crime victimization survey (NCVS). *Criminology*, 48, 131-185.
- Baumer, E. P., & Lauritsen, J. L. (2010). Reporting crime to the police, 1973-2005.
- Block, R. (1974). Why notify the police: The victim's decision to notify the police of an assault. *Criminology*, 11, 555-569.
- Bohner, G., & Wänke, M. (2002). *Attitudes and attitude change*. New York, NY: Psychology Press.
- Brick, B.T., Taylor, T. J., & Esbensen, F.-A. (2009). Juveniles attitudes towards the police: The importance of subcultural involvement and community ties. *Journal of Criminal Justice*, 37, 488-495.
- Brottsförebyggande rådet. (2009). *Tonåringars benägenhet att anmäla brott och deras förtroende för rättsväsendet* (Rapport 20). Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet. (2011a). *Nationella trygghetsundersökningen 2010: Om utsatthet, trygghet och förtroende* (Rapport 1). Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet. (2011b). *Anmälda brott 2010*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

- Conaway, M. R., & Lohr, S. L. (1994). A longitudinal analysis of factors associated with reporting violent crimes to the police. *Journal of Quantitative Criminology*, *10*, 23-39.
- Cullberg, J. (2006). *Kris och utveckling*. Stockholm: Natur och kultur.
- Dussich, J. P. J. (2001). Decisions not to report sexual assault: A comparative study among women living in Japan who are Japanese, Korean, Chinese, and English-speaking. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, *45*, 278-301.
- Eagly, A. H., & Chaiken, S. (1993). *The psychology of attitudes*. Orlando, FL: Harcourt Brace Jovanovic.
- Ekehammar, B. (2005). Socialpsykologi. I P. Hwang, I. Lundberg, J. Rönnerberg, & A.-C. Smedler (Red.), *Vår tids psykologi* (ss. 275-317). Stockholm: Natur och kultur.
- Fabrigar, L. R., Petty, R. E., Smith, S. M., & Crites, S. L. (2006). Understanding knowledge effects on attitude-behavior consistency: The role of relevance, complexity, and amount of knowledge. *Journal of Personality and Social Psychology*, *90*, 556-577.
- Finkelhor, D., & Ormrod, R. (1999). *Reporting crimes against juveniles*. (Juvenile Justice Bulletin, November 1999) U.S. Department of Justice.
- Goudriaan, H., & Nieuwbeerta, P. (2007). Contextual determinants of juveniles' willingness to report crimes. *Journal of Experimental Criminology*, *3*, 89-111.
- Holbrook, A. L., Berent, M. K., Krosnick, J. A., Visser, P. S., & Boninger, D. S. (2005). Attitude importance and the accumulation of attitude-relevant knowledge in memory. *Journal of Personality and Social Psychology*, *88*, 749-769.
- Hurst, Y. G., & Frank, J. (2000). How kids view cops: The nature of juveniles attitudes toward the police. *Journal of Criminal Justice*, *28*, 189-202.
- Kidd, R. F., & Chayet, E. F. (1984). Why do victims fail to report? The psychology of criminal victimization. *Journal of Social Issues*, *40*, 39-50.
- Kvale, S. (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Orth, U. (2002). Secondary victimization of crime victims by criminal proceedings. *Social Justice Research*, *15*, 2002.
- Podaná, Z. (2010). Reporting to the police as a response to intimate partner violence. *Czech Sociological Review*, *46*, 453-474.
- Slocum, L. A., Taylor, T. J., Brick, B. T., & Esbensen, F.-A. (2010). Neighborhood structural characteristics, individual-level attitudes, and youths' crime reporting intentions. *Criminology*, *48*, 1063-1100.
- Sprott, J. B., & Doob, A. N. (1997). Fear, victimization, and attitudes to sentencing, the courts, and the police. *Canadian Journal of Criminology*, *39*, 275-291.
- Taylor, T. J., Turner, K. B., Esbensen, F.-A., & Winfree Jr., L. T. (2001). Coppin' an attitude: Attitudinal differences among juveniles toward police. *Journal of Criminal Justice*, *29*, 295-305.